

Osvaldas Janonis. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos nuotr.

Mokslininkas bibliografas, pedagogas, kraštotyrininkas OSVALDAS JANONIS gimė 1948 m. lapkričio 25 d. Neniškių k., Anykščių r., mirė 2020 m. gruodžio 8 d. Kaune.

Baigęs 1961–1962 m. Troškūnų (Anykščių r.) vidurinę mokyklą, 1966–1970 m. studijavo Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultete bibliotekininkystę ir bibliografiją, įgijo mokslinio bibliotekininko bibliografo išsilavinimą. 1976–1979 m. O. Janonis neakivaizdžiai studijavo Leningrado (dabar – Sankt Peterburgas, Rusija) N. Krupskajos kultūros instituto aspirantūroje ir 1979 m. ten apsigynė pedagogikos mokslų kandidato disertaciją „Metodologiniai bibliografinės produkcijos sisteminio tyrimo aspektai“, 1993 m. buvo nostrifikuotas socialinių mokslų, komunikacijos ir informacijos daktaras.

O. Janonis dirbo Lietuvos respublikinės bibliotekos (Vilnius) Litanistikos-kraštotyros skyriuje bibliografu ir vyresniuoju redaktoriumi, vėliau dirbo Kaune ir dėstė Vilniaus universiteto Kauno vakarinio fakulteto studentams bibliografijos disciplinas. Jis taip pat buvo Kauno viešosios bibliotekos mokslinės tarybos narys, 1989–1993 m. dirbo Kauno viešosios bibliotekos Nacionalinės bibliografijos grupės vyriausiuoju redaktoriumi. 1993–2011 m. O. Janonis dirbo Vilniuje, dėstė Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto studentams bibliografijos disciplinas. 1993–2005 m. jis buvo Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros katedros docentas. 2001–2002 m. jis taip pat dirbo Klaipėdos universiteto Bibliotekininkystės katedroje docentu ir moksliniu

darbuotoju. 2004 m. Vilniaus universiteto Komunikacijos ir Filosofijos fakultetų tarybų sudaryta habilitacijos komisija nusprendė, kad O. Janonis atitinka humanitarinių mokslų srities komunikacijos ir informacijos krypties habilitacijos reikalavimus. Jam buvo įteikta habilitacijos pažyma. 2005–2011 m. O. Janonis buvo Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros instituto profesorius. Jis dėstė kursus: bibliografijos teorija, Lietuvių bibliografija, informacijos tvarkyba ir ieška (bibliografinis aprašas), bibliografinė heuristika. Nuo 2011 m. jis pasitraukė iš pedagoginės veiklos ir ėmėsi mokslo tiriamojo darbo, iki gyvenimo pabaigos buvo Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros instituto afilijuotasis profesorius. O. Janonis buvo Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto tarybos narys (1995–1998 m.), Vilniaus universiteto Senato narys (2005–2010 m.). Nuo 2005 m. O. Janonis buvo Lietuvos mokslų akademijos Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus Humanitarinių mokslų sekcijos Knygotyros pasekcijos narys. Jis buvo Lietuvos bibliotekų tarybos (1997–2002 m.), Lietuvos bibliotekininkų draugijos, įvairių komisijų narys. O. Janonis taip pat buvo Lietuvos Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centro Nacionalinės spaudos retrospektyviosios bibliografijos skyriaus vyresnysis bibliografas, redaktorių kolegijos tarybos narys (nuo 1993 m.) ir kolegijos pirmininko pavaduotojas. Jis buvo periodinių ir tęstinių leidinių („Bibliotekų darbas“, „Tarp knygų“, „Knygotyra“, „Bibliografijos žinios“, „Bibliografija“), enciklopedinio žodyno „Knygotyra“ (1997 m.) redaktorių kolegijų narys, biografijų žinyno „Lietuvos knygos veikėjai“ redaktoriaus pavaduotojas. Jis taip pat buvo tarptautinio bibliografijos leidinio ir duomenų bazės „ABHB. Annual bibliography of the history of the printed book and libraries“ vienas iš redaktorių kolegijos narių ir sudarytojų.

Jo mokslinių interesų sritis – bibliografijos mokslo metodologija, valstybinės ir tautinės bibliografijos teorija, metodologija ir vadyba.

O. Janonis paskelbė daugiau kaip 70 mokslinių publikacijų bibliografijos mokslo metodologijos, bibliografijos teorijos, Lietuvos valstybinės ir lietuvių nacionalinės bibliografijos klausimais, apie 20 mokslo populiarinimo publikacijų, taip pat analitinių ir referatinių apžvalgų, sudarė ir redagavo bibliografinių rodyklių.

Nuo 2011 m. O. Janonis buvo Kauno anykštėnų draugijos steigimo iniciatyvinės grupės narys, nuo 2012 m. balandžio – Kauno anykštėnų draugijos tarybos narys, Draugijos pirmininko pavaduotojas. Nuo 2012 m. jis buvo Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos narys. O. Janonis buvo Vaclovo Biržiškos pirmosios premijos laureatas (1996 m.) ir Anykščių rajono Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatas (2012 m.).

Jis buvo apdovanotas Kultūros ministerijos premija už bibliotekininkystės, bibliografijos ir knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose (2005 m.). Vilniaus universiteto rektorius O. Janoniui yra tris kartus pareiškęs padėkas (1980, 1985 ir 2006 m.). Už taurų darbą, tyrinėjant tautos kultūros paveldą, jis apdovanotas Lietuvos kraštotyros draugijos padėka (2018 m.).

Vilniaus universitetas išleido Julijos Zinkevičienės parengtą bibliografinę rodyklę „Osvaldas Janonis : literatūros rodyklė (1968–1998)“ (1998 m.) ir bibliografinį leidinį „Osvaldas Janonis: Autobibliografijos rodyklė (1968–2007)“ (2008 m.). Išsami O. Janonio kraštotyrinės veiklos apžvalga skelbiama informacinio leidinio „Anykščių kraštotyrininkai: biobibliografinis žodynas“ pirmojoje dalyje „Biografijos“ (2016 m.) ir antrojoje dalyje „Bibliografinė medžiaga (1889–2017)“ (2018 m.).

Lietuvos Respublikos 100-mečio proga O. Janonis apdovanotas Anykščių rajono savivaldybės „Šimtmečio anykštėno“ atminimo ženklu (2019 m.).

2019 m. mokslininkui bibliografui, pedagogui, kraštotyrininkui O. Janoniui suteiktas Anykščių rajono Garbės piliečio vardas.